

Van: Pieter Klein Pieter.Klein@rtl.nl
Onderwerp: Re: Artikel over artikelen RevNext
Datum: 25 april 2019 om 19:20
Aan: Jesse Frederik jesse@decorrespondent.nl

Dank.

Ik ben benieuwd of je zelf de innerlijke tegenstrijdigheid ziet over het niet kunnen valideren, zeker afgezet tegenover wat er in een reeks van kamerstukken is beweerd en waarmee (voorgenomen) beleid werd verkocht.

Je gaat ook niet in op mijn vraag over waarom een kleinere bandbreedte / onzekerheidsmarge is aangehouden door RevNext/PBL, afgezet tegen TNO uit augustus, en waarom dat weggemoffeld is. Zeker als je kampioen onzekerheden bent.

Je gaat ook niet in op m'n vraag over de hoogleraren. Ik zou je nog tig vragen kunnen stellen, over verschil in berekeningen door ARK en PBL/RevNext.

Je zou je ook de vraag kunnen stellen wat de relevantie is van een model (waarvoor inmiddels 9 ton publiek geld is betaald), waarvan de uitkomsten op langere termijn niet meer is dan in een glazen bol kijken, en op korte termijn onbetrouwbaar is gebleken, vanwege onder meer 'verklaarbare' voorspelfouten. Wie heeft er eigenlijk belang bij dat model? Heb je nog nagevraagd wat de opdracht(en) voor Tesla behelsden? Of welke vragen er van de Mobiliteitstafel of ministeries kwamen?

Heb je nog nagevraagd waarom die rol van RevNext aanvankelijk niet is gemeld, en of dat soms 'abusievelijk' was?

Heb je al iets gehoord over de Voorjaarsnota en nieuwe tegenvallers? Al iets gehoord over de concept-bevindingen van de Rekenkamer? Heb je ook al een opvatting over de aanvullende vragen PBL? Heb je sowieso de Kamerstukken uit de afgelopen periode gelezen? Ik betwijfel het echt.

Succes met en veel plezier van je mening.

Vr gr
Pieter
Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 25 apr. 2019 om 18:13 heeft Jesse Frederik <jesse@decorrespondent.nl> het volgende geschreven:

Het heeft zo inderdaad niet zo veel zin, want je herhaalt jezelf, en wat je zegt is feitelijk onjuist. Niet getoetst? Geen empirische gegevens? [Uit de stukken](#): 'Het PBL heeft – ten behoeve van de doorrekening van het ontwerp-Klimaatakkoord – de modeluitgangspunten van het Carbontax model met Revnext afgestemd, kritisch meegekeken bij de tussenresultaten en modeluitkomsten getoetst en waar nodig laten verbeteren.'

Ik hoef me niet af te vragen waarom TNO en PBL zich verzetten tegen validatie, want ik heb het ze gevraagd. Zij bedoelen met validatie o.a. toetsen of de modeluitkomsten corresponderen met de realiteit. Je kunt dat niet doen voor de jonge markt voor particuliere elektrische auto's, want er is nog geen ervaring mee. Uitkomsten zijn wel getoetst voor zakelijke markt. Moraal van het verhaal: het model – of het nou door Revnext was gemaakt of door TNO, of door PBL – *kan niet* gevalideerd worden, want de data is er niet.

En nog steeds ga je niet in op het voornaamste punt: deze man heeft *herhaaldelijk* gewaarschuwd voor overstimulering, de voorspelfouten zijn verklaarbaar, en jullie schilderen hem af als een consultant die politiek gunstige uitkomsten genereerd. Dat is gewoon niet zo. Je doet alsof er allerlei schimmigheden spelen, maar schimmigheden om *wat* te verhullen?

Fijne vakantie!

Jesse

Op 25 apr. 2019, om 17:42 heeft Pieter Klein <Pieter.Klein@rtl.nl> het volgende geschreven:

Beste Jesse,

Dit heeft niet zoveel zin. Je schrijft je mening op. Prima, succes.

Heb je de chronologie der dingen wel op het netvlies? Heb je de Kamerstukken en de bijlagen wel precies gelezen?

Het model is niet openbaar, en het PBL kan het niet toetsen. Zo simpel is het. Bovendien: geen empirische gegevens, geen evaluatie van de afgelopen acht jaar.

Even uit mijn hoofd: pas eind februari / begin maart kwam uit de verf wat de rol van RevNext was / is. Leg de verschillende formuleringen ook eens naast elkaar: eerst is er geen enkele reden om te zien naar een ander model, want het werkt prima (hoewel het kabinet de werking niet kent), inmiddels moeten we kennelijk naar een nieuw model, want teveel onzekerheden. Vorig jaar zomer schakelde IenW RevNext in, maar zei toen al dat nadere toetsing door PBL en CPB nodig was. Het heeft driekwart jaar geduurd voordat duidelijk werd waarom.

Het TNO-rapport van augustus werd niet gebruikt in de PBL-rapportage van september (op basis van RevNext). Nog weer later bleek dat hoofdstuk 6 van dat rapport niet is gebruikt, ook niet in de doorrekening van maart dit jaar. Et cetera.

Vraag je eens af waarom TNO zich verzette tegen de formuleringen 'validatie'.

De onzekerheidsmarge van TNO was vele malen groter dan die van RevNext.

Heb je trouwens de adviezen van de hoogleraren al, die PBL hebben geadviseerd voorzichtig te zijn?

Heb je al nagevraagd welke doorrekeningen exact zijn gevraagd via IenW en de klimaat Tafel en ministeries en waarom?

Etc.

Ik vermoed dat dit een zinloze exercitie is, want je wil je mening opschrijven en relevante feiten weglaten en geen nader onderzoek doen. Ik zal daaraan geen kwalificaties verbinden zoals jij in je verhaal wel doet, maar ik heb er wel een opvatting over.

Tot slot: ik zit in een tijds-klem, want ik ben vanaf zometeen een weekje met vakantie, en ga nu een aantal andere deadline-dingen afwerken.

Vr gr
Pieter

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 25 apr. 2019 om 16:50 heeft Jesse Frederik <jesse@decorrespondent.nl> het volgende geschreven:

Ha Pieter,

Wat bedoel je met 'niet openbaar'? Er ligt gewoon een achtergrondrapport waarin de aannames, modelstructuur, invoer etc. staat beschreven. Bij de meeste modellen van het CPB/PBL vindt je niet veel meer informatie dan dat. Bovendien is het wel gecontroleerd door TNO en PBL. Dat hebben ze bij herhaling gezegd, dus dat kun je niet missen. Er wordt in het rapport van Kok uitvoerig geschreven over 'bandbreedtes' en 'onzekerheden', dus hoezo werden 'onzekerheidsmarges' achtergehouden? Ze staan er gewoon in! Validatie wordt door jullie helemaal verkeerd uitgelegd. Al hadden de planbureaus het model zelf geschreven dan was het nog niet te valideren vanwege gebrek aan empirie. En hoezo is het model de afgelopen zeven jaar niet geëvalueerd? Ze hebben in overleg met PBL en TNO menig update doorgevoerd.

Blijft over dat het een privaat model is, dat zie je het liefst anders ja.

Wat mij vooral opvalt is dat je niet ingaat op de kern van mijn verhaal: er is geen enkel bewijs dat Kok buitengewoon subsidievriendelijke modellen vervaardigde. Herhaaldelijk is door deze Kok gewaarschuwd voor oversubsidiering. En toch doen jullie alsof hij een soort kwade genius achter gefaald beleid is. Ik vind dat heel raar.

Groeten,

Jesse

Op 25 apr. 2019, om 15:54 heeft Pieter Klein <Pieter.Klein@rtl.nl> het volgende geschreven:

Beste Jesse,

Dank voor het toesturen van je contraire verhaal.

Prima als je de andere kant benadert, maar in tegenstelling tot wat je suggereert is er hier wel degelijk iets aan de hand, en is dat politiek, maatschappelijk en journalistiek relevant. Ik vind dus dat je slecht werk voor De Correspondent levert.

Er is een (privaat) model waarop beleid wordt gebaseerd. Dit model is niet openbaar en niet controleerbaar. Het feit dat er gebruik is gemaakt van een model dat niet getoetst kon worden is lang achtergehouden. De onzekerheidsmarges waar TNO vorig jaar op wees werden weggemoffeld. De validatie waarmee geschermd werd, bleek geen validatie. De aanbesteding bleek niet openbaar, en inmiddels zijn er twijfels over het intellectuele eigendom. Tijdens de hoorzitting bleek dat dat zowel de man achter het model als het PBL moesten meedelen dat er geen empirische gegevens waren op grond waarvan de soliditeit van het model gestaafd kan worden. In dezelfde hoorzitting bleek dat het model de afgelopen 7 jaar niet is geëvalueerd. Wat nou plausibiliteit en geloofwaardigheid?

Het is de verantwoordelijkheid van beleidsmakers om transparant te zijn. Daar heeft het hier aan ontbroken, terwijl het de basis vormt voor een slordige 13 miljard aan belastinguitgaven. Voor de goede orde verwijs ik je ook nog even naar de laatste, aanvullende Kamervragen aan het

PBL. <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2019Z08187&did=2019D17296>

Ik mis dus exact de kern van de zaak in jouw betoog.

Verder verheug ik me op het aanstaande rapport van de Algemene Rekenkamer over exact dit onderwerp (voorzien eind juni), en, laat ik het vriendelijk zeggen: de

genanteerde kwaincates laat ik uiteraard voor jouw rekening. Succes ermee.

Vr groet,

Pieter Klein

Van: Jesse Frederik <jesse@decorrespondent.nl>

Datum: donderdag 25 april 2019 om 10:56

Aan: Pieter Klein <Pieter.Klein@rtl.nl>

Onderwerp: Artikel over artikelen RevNext

Beste Pieter,

Wij hadden al even wat heen en weer getwitterd over jullie artikelen over Revnext. Ik heb nog wat meer zitten lezen, en besloten er een artikel aan te wijden, want ik vind dat jullie echt slecht werk hebben geleverd.

Lijkt mij het handigste als je even de conceptversie van mijn verhaal leest (bijgevoegd, of misschien nog handiger: [Google Docs](#), kun je meteen commentaar achterlaten), dan kunnen we er daarna even over bellen.

Groeten,

Jesse Frederik
0647306053

Deze e-mail en inhoud is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Indien u niet de geadresseerde bent van deze e-mail verzoeken wij u dit direct door te geven aan de verzender door middel van een reply e-mail en de ontvangen e-mail uit uw systemen te verwijderen. Als u geen geadresseerde bent, is het niet toegestaan om kennis te nemen van de inhoud, deze te kopiëren, te verspreiden, bekend te maken aan derden noch anderszins te gebruiken.

The information contained in this e-mail is confidential and may be legally privileged. It is intended solely for the addressee. If you are not the intended recipient, any disclosure, copying, distribution or any action taken or omitted to be taken in reliance on it, is prohibited and may be unlawful. Please notify us immediately if you have received it in error by reply e-mail and then delete this message from your system.
